

MÄÄRUS

Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppe- ja kasvukeskkonnale

Määrus kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 19 lõike 4 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Käesolevad nõuded kehtivad põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse tähenduses põhikooli ja gümnaasiumi (edaspidi koos *kooli*) õppe- ja kasvukeskkonnale ja terviseriskide ohjamisele ning riskitegurite vähendamisele. Määrust kohaldatakse ka erakoolidele erakooliseaduse § 2 lõike 2 punktide 2–5¹ tähenduses.

(2) Üldhariduskoolile, mis asub enne 1940. aastat kasutusele võetud ja planeeringu kohaselt miljööväärtuslikku keskkonda kuulavas hoones või hoones, mis on tunnistatud mälestiseks või asub muinsuskaitsealal või kuulub UNESCO maailmapärandi nimekirja vastavalt muinsuskaitseadusele, kohaldatakse käesoleva määrusega kehtestatud nõuetest erinevaid nõudeid vastavalt riskianalüüsi tulemustele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud koolis korraldab kooli pidaja õppekeskkonna ohutuse hindamiseks ning õpilaste haigestumise ja vigastuste ennetamiseks riskianalüüsi, dokumenteerib riskianalüüsi tulemused ning esitab riskianalüüsi tulemused järelevalveametniku nõudmisel.

§ 2. Määruses kasutatavad terminid

Määruses kasutatakse termineid rahvatervishoiu seaduse, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse, erakooliseaduse ja ehitusseadustiku tähenduses.

§ 3. Üldnõuded

(1) Hooned, rajatised ja ruumid peavad vastama ehitusseadustiku ja selle alusel kehtestatud nõuetele, samuti käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele.

(2) Kooli ruumides peab olema kehtivatele standarditele vastav piisav õhuvahetus, küllaldane loomulik ja tehisvalgustus, külma- ja soojaveearustus, heit- ja reovee kanalisatsioon, veeseaduse ja selle alusel joogiveele kehtestatud nõuetele vastav joogivesi ning juhul, kui koolihoones toitlustatakse õpilasi, siis tingimused nõuetekohaseks toitlustamiseks ning riiete vahetamiseks, pesemiseks ja hügieeniliseks tualeti kasutamiseks.

(3) Õpetajatel ja õpetajaid abistavatel töötajatel peavad olema oskused anda esmaabi.

(4) Kõigi käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise tagavad kooli direktor ja pidaja.

2. peatükk

Füüsiline õppekeskkond

§ 4. Õpilase ohutu kooli ja tagasi jõudmise korraldamine

(1) Põhikooli õpilase jalgsi käimise koolitee ei tohi olla pikem kui 3 km. Kui lapse koolitee on pikem kui 3 km ja kooli pääsemiseks puudub sobiva ajagraafikuga ühistranspordi võimalus, siis peab olema kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud transport kooli ja tagasi.

(2) Kui lapse koolitee kulgeb suure liiklusköömusega maantee ääres, kus lubatud piirkiirus on suurem kui 50 km/h ning puudub kergliiklustee või jalakäijate jaoks füüsilise takistusega (äärekivi, postid, piire vms) eraldatud kõnnitee või kulgeb koolitee väljaspool asulat läbi õpilasele potentsiaalselt terviseohtliku maastiku, siis peab olema kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud transport kooli ja tagasi.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud koolitranspordi või kooli minemiseks ja sealt tulemiseks kasutatava ühistranspordi peatus asub liiklusköömusega maanteel, siis peab peatuse lähistel olema tagatud võimalus ohutuks teeületuseks.

(4) Koolitranspordi bussipeatus peab vastama ühistranspordi peatuste planeerimise ja rajamise põhimõtetele.

§ 5. Nõuded maa-alale ja maa-ala korrashoiule

(1) Koolil peab olema omaette maa-ala, mis on puhas ja heakorrastatud.

(2) Maa-ala korrashoiuks kasutatavad tööriistad, masinad ja ohtlikud seadmed peavad asuma õpilastele kättesaamatus kohas.

(3) Maa-alal peab olema ette nähtud rataste ja muude liikumisvahendite hoidmise võimalus.

(4) Kooli maa-alal peab liiklemine olema korraldatud turvaliselt, arvestades jalakäijaid ja erinevaid liikumisvahendeid.

§ 6. Nõuded hoonele, ruumidele ja sisustusele

(1) Ruumide seinad, ukSED, trepid ja põrandad peavad olema viimistletud mitteläikivaks ning olema kergesti hooldatavad, kasutamisel ohutud ja vastupidavad.

(2) Kooli siseviimistlusel arvestatakse hea ehitustava kohaselt lubatud järelkõla kestust ning heliisolatsiooninõudeid.

(3) Õpperuumi mõõtmed ja sisustus peavad vastama läbiviidavale tegevusele. Õpperuumi pindala peab olema vähemalt 2 m² iga õpperuumi korraga kasutava põhikooli õpilase kohta.

(4) Õpperuumides tuleb tagada võimalus katta aknad otsese päikese kiirguse vähendamiseks.

(5) Õpperuumid võivad asuda kõigil maapealsetel korrustel, kus on õppetöö läbiviimiseks piisav loomulik valgustus. Keldrikorruksel võivad olla sellised õpperuumid, milles õpilased ja õpetajad ei viibi kogu koolipäeva vältel ning kus õpe ei eelda silmadele pingutavaid tegevusi. Keldrikorruksel asuvates õpperuumides peab olema piisav tehisvalgustus, ventilatsioon ning radooni ruumipääs tõkestatud.

(6) Koolis tagatakse võimalus kõigile õpilastele üleriie ning jalatsite paigutamiseks.

(7) Kooli õppe- ja muude ruumide sisustuses kasutatavad materjalid ja tooted peavad olema ohutud, vastama kasutusotstarbele ja olema lubatud kasutamiseks Eestis ja/või Euroopa Liidu riikides. Õpperuumide sisustus peab olema puhas ja ohutu, võimaldama õpilastel ja koolipersonalil, sh abivahendiga liikuvatel õpilastel ja õpetajal, vabalt liikuda ning õppetegevustes osaleda.

(8) Erivarustusega õpperuumides ning spordi- ja võimlemissaalis peavad olema kättesaadavad esmaabi osutamise vahendid. Erivarustusega õpperuumid käesoleva määruse tähenduses on labor, füüsika- ja bioloogia/keemiaklass, tehnoloogiaõppe/praktilise õpetuse klass ja õppeköök.

§ 7. Nõuded erivarustusega õpperuumidele

(1) Füüsika- ja bioloogia/keemiaklassi või labori sisseseade peab vastama kasutamise eesmärgile. Olemas peavad olema katsete läbiviimiseks vajalikud isikukaitsevahendid ja õpilastele nähtaval kohal asuv ohutusjuhend. Lisaks peab saama sooja veega käsi pesta. Kätepesuvalamute juures peavad olema vahendid hügieeniliseks kätepesuks ja -kuivatamiseks.

(2) Füüsika- ja bioloogia/keemiaklassi või labori abiruum peab asuma õpetaja töökoha poolal. Abiruum peab olema kahe uksega, millest üks avaneb õpperuumi ja teine koridori. Abiruumi mõlemad uksed peavad olema avatavad evakuatsiooni suunas.

(3) Füüsika- ja bioloogia/keemiaklassi või labori abiruumis, kus hoitakse kemikaale, peab olema lukustatav kapp kemikaalide ja katsevahendite hoidmiseks ning võimalus hügieeniliseks kätepesuks. Kui õpetajat või vastutavat töötajat ei ole abiruumis kohal, peab ruum olema lukustatud.

(4) Tehnoloogiaõppe/praktilise õpetuse klassis peavad olema masinate ja seadmete ohutu kasutamise juhendid, vajalikud kaitseseadmed ja -ekraanid, teave ohtude ja ohutute töövõtete kohta ning õpilastele tööks vajalikud isikukaitsevahendid. Seadmetel ja õppetöökohtadel tuleb tagada piisav kohtäratõmme või tsentraalne puruimemissüsteem vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduse alusel kehtestatud keemiliste ohutegurite piirnormidele. Ruumides, kus tegevus eeldab käte pesemist, peab saama sooja veega käsi pesta. Kätepesuvalamute juures peavad olema vahendid hügieeniliseks kätepesuks ja -kuivatamiseks.

(5) Õppeköögis paiknevad toidu valmistamiseks vajalikud seadmed ja sisustus peab võimaldama tagada ohutuse toimingute tegemisel ja toidu valmistamisel.

§ 8. Nõuded hügieeniruumidele

(1) Hügieeniruumid on duširuumid ja tualettruumid.

(2) Koolis peab olema õpilaste ja koolipersonali hulka arvestavalt piisaval arvul, hästi ligipääsetavaid puhtaid hügieeniruumid, mis on varustatud isikliku hügieeni tagamiseks vajalike vahenditega.

(3) Hügieeniruumid peavad võimaldama privaatsust neid kasutavatele inimestele.

§ 9. Nõuded einestamisruumile

(1) Einestamisruumid, nende asetus, suurus, sisseseade ning kasutatavad seadmed peavad võimaldama toitlustada söögiaegade jooksul kõiki õpilasi.

(2) Einestamisruumis või selle läheduses peab olema lastele käte pesemiseks piisav hulk sobivalt paiknevaid valamuid, mis peavad olema varustatud sooja voolava veega ning vahenditega hügieeniliseks kätepesuks ja -kuivatamiseks.

§ 10. Nõuded ruumide korrashoiule

(1) Kõik kasutuses olevad õpperuumid ja hügieeniruumid peavad olema puhtad.

(2) Kooli ruumide ja sisustuse puhastamisel ning pindade desinfitseerimisel kasutatakse kemikaaliseaduse ja teiste asjakohaste õigusaktide nõuetele vastavaid puhastus- ja pesuaineid ning -vahendeid vastavalt kasutusjuhendile.

(3) Puhastusaineid, -vahendeid ja -seadmeid ning desinfitseerivaid aineid hoitakse selleks kohandatud ja lukustatud ruumis.

§ 11. Nõuded sisekliimale

(1) Kooliruumides peab olema loomulik valgustus, välja arvatud tualettruumi(de)s ja keldrikorruusel asuvates ruumides.

(2) Kõikides ruumides peab olema tehisvalgustus.

(3) Loomulik ja tehisvalgustus peavad tagama piisava ühtlase ja varjudeta hajutatud valgustatuse igal õppetöökohal õpperuumis.

(4) Ruume, kus puudub ventilatsioon või ventilatsioon ei ole piisav, tuleb regulaarselt tuulutada.

(5) Kooli õpperuumide ühes liitris siseõhus võib süsihappegaasi- ehk süsinikdioksiidisaldus olla kuni 1000 mikrolitrit (ppm).

(6) Õhu liikumiskiirus õpperuumides peab üldjuhul olema väiksem kui 0,21 meetrit sekundis (m/s). Temperatuuri tõusmisel üle 25 °C võib õhu liikumiskiirus olla ka suurem. Ruumides ei tohi olla seal inimeste viibimise ajal tuuletõmbust.

(7) Ruumide siseõhu aasta keskmine radoonisisaldus peab olema väiksem kui 200 bekerelli kuupmeetris (Bq/m³) ja gammakiirguse doosikiirgus alla 0,5 mikrosiiverti tunnis (µSv/h).

(8) Kooli õpperuumide siseõhu optimaalne suhteline niiskus on vahemikus 40% kuni 60%. Talvel võib nädala keskmine suhteline niiskus langeda 25%-ni ja suvel tõusta 70%-ni.

(9) Õhutemperatuur peab olema õpperuumis vähemalt 19 °C, võimlemissaalis vähemalt 18 °C. Õhutemperatuuri tõusmisel õpperuumis üle 28 °C ei tohi õppetunde korraldada.

§ 12. Nõuded õpilaskodu ruumidele ja sisustusele

(1) Õpilaskodus peavad olema õpilastele elamiseks vajalikud tingimused ja ruumid, eelkõige õppimis-, puhke-, magamis-, tualett- ja duširuum(-id) või tualeti- ja dušinurgaga magamisruum. Lisaks peab olema võimalus toidu nõuetekohaseks hoiustamiseks ning toidu soojendamiseks.

(2) Ruumide sisustus peab vastama eale ja vajadustele, olema turvaline, ohututest materjalidest, kergesti puhastatav ja vajadusel desinfitseeritav.

(3) Õpilase magamisruumi pindala peab olema vähemalt 6 m² õpilase kohta.

(4) Õpilaskodu magamisruumid peavad võimaldama privaatsust ja turvalisust. Kui õpilaskodus on ühiskasutuses olevad magamisruumid, siis peavad need üldjuhul olema tüdrukutele ja poistele eraldi.

(5) Kui õpilaskodus on köök/kööginurk, peab see olema puhas ning sisustatud õpilaste vajaduste kohaselt ning õpilasi tuleb instrueerida seadmete ohutuks kasutamiseks.

3. peatükk Tervise edendamine

§ 13. Üldnõuded

Koolis tuleb kujundada õppe- ja kasvukeskkonda viisil, mis aitab hoida ja tugevdada õpilaste tervist.

§ 14. Tervise edendamise kavandamine

Tervise edendamise eesmärgid ja põhimõtted sõnastatakse kooli arengudokumentides. Tervise hoidmise oskuste arendamine on osa kooli õppekavast.

§ 15. Õpilaste liikumise ja kehalise aktiivsuse edendamine

(1) Kooli füüsilise õppe- ja kasvukeskkonna kujundamisel tuleb kasutada mitmekülgeid ja turvalisi liikumisvõimalusi, hoida need ligipääsetavad ning pakkuda mängu- ja spordivahendite kasutamist õues ja siseruumides.

(2) Kooli päevakavas peab olema õpilastele ette nähtud võimalus liikuda õues vähemalt 20 minutit järjest. Selleks võib kasutada nii õuevahetundi kui ka õuesõppe tunde.

(3) Õpilasel peab olema võimalus liikuda õppetunni jooksul õpiülesandeid täites või võimalus eraldi sirutuspausideks.

§ 16. Õpilaste tervislike toitumisharjumuste kujundamine

Söögiaeg peab põhitoidukorral kestma vähemalt 20 minutit. Söögiaeg on söömistegevusele kuluv aeg, mille hulka ei kuulu einestamisruumi liikumise ega toidu serveerimisele ja võtmisele kulutatav aeg.

§ 17. Üldnõuded lähtuvalt õpilase tervislikust seisundist

- (1) Õppetööle ei lubata ilmsete haigustunnustega õpilast, kelle koolis viibimine võib ohustada õpilase enda või teiste õpilaste tervist.
- (2) Õpilase haigestumise või vigastuse korral korraldab koolitöötaja esmase abi andmise, kutsub vajadusel kiirabi ja võtab ühendust õpilase vanema või eestkostjaga.
- (3) Koolis antakse ravimeid üksnes koolitervishoiutöötaja poolt või kokkuleppe alusel vanema vastutusel arsti määratud annuses.
- (4) Nakkushaiguste võimalike puhangute tõrjeks ja nakkushaiguste esinemise perioodil rakendatakse koolis lisatõrjemeetmeid, järgides Terviseameti juhiseid.

4. peatükk

Vaimne ja sotsiaalne õppe- ja kasvukeskkond

§ 18. Üldnõuded

- (1) Koolis lähtutakse arusaamast, et õpilast toetav vaimne ja sotsiaalne keskkond on eeldus turvalisuseks ja õppimiseks.
- (2) Koolis kehtestatakse meetmed kiusuvaba keskkonna loomiseks ja hoidmiseks.

§ 19. Õppekorraldus

- (1) Kooli õppekorraldus peab toetama iga õppija arengut.
- (2) Koduste õpiülesannete täitmise tähtsajad ei tohi olla esmaspäeval, koolivaheaja-järgsel ning pühadejärgsel päeval, kui õpilastega ei ole kokku lepitud teisiti.

§ 20. Kooli päevakava

- (1) Tunnid algavad kell 9 või hiljem. Erandkorras, hoolekogu ettepanekul ning kooli pidajat kaasates võivad tunnid alata ka varem, kuid mitte enne kella 8.
- (2) Kooli päevakava ja õppekorraldus peab võimaldama vajaduse korral läbi viia õppetegevusi digikeskkondades.
- (3) Koolis tuleb koostöös kogukonnaga, kooli hoolekoguga ja kooli pidajaga reguleerida isiklike nutiseadmete kasutamine nii õppetegevustes kui väljaspool õppetegevusi. Kooli kodukorras kehtestatakse meetmed nende kokkulepete jõustamiseks.
- (4) Kooli päevakava koostatakse arvestusega, et õpilase õppekoormus jaguneb võimalikult ühtlaselt koolinädala jooksul.
- (5) Koolilõuna ja täiendavate toidukordade pakkumisel tuleb lähtuda sellest, et õpilastel ei oleks toidukordade vahe vähem kui 3 tundi ja rohkem kui 4 tundi. Söögivahetunnile ei tohi vahetult järgneda liikumisõpetuse tundi.

§ 21. Pikapäevarühma päevakava

(1) Pikapäevarühma päevakavasse kavandatakse alati liikumisvõimalusi õpilase eale vastavate kehaliselt aktiivsete tegevustega, mida tehakse eelistatavalt õues.

(2) Pikapäevarühmas osalevatele õpilastele peab olema korraldatud koolis täiendav eine.

5. peatükk Rakendussätted

§ 22. Määruse rakendamine

(1) Enne käesoleva määruse jõustumist ehitusloa taotlemiseks esitatud kooli ehitusprojekti järgi ehitatud kool loetakse käesolevale määrusele vastavaks ka siis, kui ta vastab ehitusloa taotlemiseks esitatud ehitusprojekti koostamise hetkel koolidele kehtinud ehituslikele nõuetele.

(2) Pärast käesoleva määruse jõustumist ümberkorraldatav või asutatav kool loetakse käesolevale määrusele vastavaks ka siis, kui ta tegutseb lõikes 1 nimetatud koolihoones.

(3) Koolid, välja arvatud pärast käesoleva määruse jõustumist ehitusloa taotlemiseks esitatud kooli ehitusprojekti järgi ehitatavad uued koolid, peavad end § 3 lõikes 3, ja § 4 lõikes 3 ja lõikes 4 sätestatud nõuetega vastavusse viima hiljemalt 1. septembriks 2030. a.

§ 23. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2025. a.

Kristen Michal
peaminister

Kristina Kallas
haridus- ja teadusminister

Keit Kasemets
riigisekretär